

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

3. Vtrum vtraque species Eucharistiæ conferat maiorem gratiam, quam
singulæ seorsim?
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

dispositionis, vel contritionis, cum Eucharistia, non significet absolute illam maiorem gratiam, sed solum sub conditione melioris conditionis, quam conditionem homo non tenetur adhibere: non ergo tenetur homo auferre obicem omni effectui, quem posset sacramentum causare, sed obicem reddentem falsam significationem sacramenti; propterea redderetur falsa, si secunda hostiæ pars sumeretur in peccato, ut iam explicuimus.

64.
Cur eucharistia conferenda in stomacho non daret gratiam peccatori etiam post contritionem.

Hinc obiter infero: si homo acciperet Eucharistiam in statu peccati, licet in ipsa sumptione peccauerit, non tamen teneri sub obligatione noui peccati mortalis ad contritionem statim procurandam: antequam species corrumpantur, ut posset accipere fructum illius sacramenti. Diximus enim, quod etiam si tunc confiteretur, non in Eucharistia daret illi gratiam sacramentalem: nam licet cibus sit adhuc in stomacho, non tamen prodest, nisi propter cibum voluntarius, seu voluntarie acceptus: tunc autem non potest eo modo prodesse, quia acceptio voluntaria facta fuit in statu peccati: perseverantia autem sola non sufficit, nisi propter coniuncta cum voluntaria acceptione illius cibi. Multo autem minus teneretur homo tunc ad confessionem statim faciendam antequam species corrumpantur ex hoc capite, (quidquid sit de obligatione Sacerdotis quamprimum confitendi, quam imposuit Ecclesia in Tridentino,) tum quia præceptum præmittendæ confessionis solum videtur fuisse de præmittenda confessione ante ipsam communionem, nec verba Pauli, ex quibus colligitur, illud videntur indicare, dum dicit: *Probet autem se ipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat*, &c. ubi probatio illa solum ante eum, & potum requiritur: tum etiam, quia illud præceptum positum confitendi post communionem ante corruptionem specierum, parum utilitatis, & multum afferret nocumendi: est enim nimis incertum, & dubium tempus illud, quod species perseverant incorruptæ, & extra notitiam humanam, atque ideo esset res anxietatibus plena; aliunde vero vix esset spes, quod ille, qui voluit indigne sumere Eucharistiam, veller postea, mutato consilio, confiteri ad tollendum obicem sacramento iam suscepto: non ergo expediebat legem positam fieri de confessione tunc faciendâ.

65.
Obijciunt quinto. Respondet.

Quinto obijciunt, sequi ex nostra sententia, melius esse sumere hostiam magnam, quam parvam; quia quia plus durant species, eo plus gratiæ poterit recipere. Respondet, non esse hoc utilius per se, sed per accidens; sicut etiam per accidens posset esse utilius retinere aliquam particulam in ore, quam postea deglutiat, vel tardus aduentus presbyteri, ex quo sequitur longior præparatio communicaturi, &c. Per se autem non conducit, quia tota illa dispositio potest præmitti ante communionem hostiæ parvæ, & per consequens haberi potest tantus effectus gratiæ, quod si non præmittatur, etiam quia accepit hostiam magnâ, potest non præparare se post communionem, & erunt æquales, per se loquendo.

66.
Obijciunt ultimo. S. Thom.

Ultimo obijciunt S. Thomas infra *quest. 80. art. 8. ad 6. ubi dicit, ideo præceptum esse ieiunium ante, non vero post communionem, quia in ipsa sumptione percipitur effectus sacramenti; ergo sentit postea non dari effectum, alioquin oporteret etiam continuari ieiunium usque ad digestionem specierum, ob eandem rationem. Respondet, S. Thomam non negare, sacramentum postea posse habere effectum; sed solum ex effectu, quem habet tempore sumptionis colligere congruentiam ieiunij, quia scilicet, si ante sumptionem violaretur ieiunium, impediretur deuotio ad effectum sacramenti suscipiendum*

utiliter, siue in sumptione, siue tempore sequenti. At vero si ieiunium violatur post sumptionem, non sequitur hoc inconueniens, quia iam potuit habere effectus sacramenti in ipsa sumptione ante violationem ieiunij; quare ex eo, quod in sumptione percipitur effectus, arguitur hæc necessitas ieiunij ante sumptionem, non vero post illam, licet post illam possit etiam percipi aliquis effectus.

SECTIO III.

Utrum utraque species Eucharistiæ conferat maiorem gratiam, quam singula seorsim.

Supponimus ex *quest. 80. art. 12.* singulas species seorsim dare gratiam, licet quæ vnâ siue alia sumere, imo non licere iam laicis in Ecclesia Occidentali sine dispensatione utramque accipere, sed solum speciem panis; quaritur autem, an Sacerdoti v. gr. accipienti utramque correspondeat diuersus effectus pro sumptione hostiæ, & diuersus pro sumptione calicis?

Communis sententia negat, quam tenent quamplures antiqui & recentiores, quos refert & laqueatur Suarez in *presenti disputatio. 63. sectio 6.* Imo alij, qui censent, rem esse adeo certam post Tridentinum, ut non possit in dubium reuocari. Verum ipse Suarez merito fatetur, totam hanc controversiam esse intra limites meræ opinionis Scholasticæ.

Secunda sententia, quam probabilior existimo, affirmat. Hanc tenet Alexander Aletius, Gaspar Cassalius, Arboreus, Ricardus, & alij antiqui, & recentiores, quos in corpore, & in margine refert, & sequitur Vaquez in *presenti disputatio. 215. cap. 2.* imo Franc. Blanco Archiepiscopus Compothellanus (qui interfuit Tridentino, cuius, tacito nomine, meminit Henriquez lib. 8. de *Euchar.* cap. 44. §. 5. in margine,) dixit, hanc fuisse Patrum vnam sententiam, sed noluisse eam extra tempus definire, ne daretur Hæreticis occasio vociferandi, cui consonant verba ipsius Concilij *sess. 21. cap. 3.* ubi caute dicitur, quoad fructum attinet, nulla gratia necessaria ad salutem eos defraudari, qui vnâ speciem solum accipiunt; non dixit absolute, *nulla gratia, sed nulla gratia necessaria ad salutem*; ubi non sine causa videtur addita illa particula, *nulla gratia necessaria*. Accedit etiâ auctoritas Clementis VI. qui in Bulla ad Regem Galliarum concessit ei communionem sub utraque specie, & addit Pontifex hoc concedere ad *maius gratiæ augmentum*: Ergo quia utraque species dat plus gratiæ, quam singula. Cuius priuilegij ultra alios mentionem faciunt Diaconus in vita Clementis VI. Iacobus Gualterius in Tabula Chronographica Anno 1437. & P. Henriquez lib. 8. de *Eucharistia* c. 44. §. 7. Qui tamen falso addit, quando Papa solemniter celebrat, Cardinales Diaconum ministrare ei calicem, & deinde aliis Cardinalibus: quod etiam affirmat Fagundez in 3. præcept. Eccles. lib. 3. cap. 4. sed falluntur, solus enim Diaconus, & Subdiaconus accipiunt ex calice.

Ratione probatur hæc sententia; primo, quia sacramenta causant quod significant; ut commune est apud omnes Theologos, sed species panis, & vini significant non solum diuersimode, diuersitate tenentes se ex parte signi, & ex parte modi significandi, sed etiam ex parte rei significatæ; ergo non habent eundem effectum, sed diuersum. Maior, & consequentia videntur manifestæ. Minor probatur, quia utraque species simul significant plenitudinem conuiuii spiritualis, & faciat perfectam animam, quam singulæ species seorsim non significant; ergo

ergo ex parte rei significat aliquid responder dicitur utrique speciei simul, quod non correspondet singulis seorsim.

Dices, hanc eandem satietatem significari etiam per singulas species, non quidem tam expresse sicut per utramque, sed magis confuse, sufficienter tamen ad hoc, ut per singulas causetur. Sed contra; quia species panis non assumitur ad significandum sub ratione aliqua communi, sed sub ratione speciali cibi; cibus autem ut cibus non potest vilo modo significare societatem completam, & plenitudinem coniuij constantis ex cibo, & potu; ergo species panis non assumitur ad significandam plenitudinem, & satietatem integram, ideo namque non dixit Christus: *Caro mea vere est satus, vel alimentum vtrumque, sed cibus, & sanguis meus vere est potus*; ut indicaret, corpori suo sub speciebus panis competere eos effectus spiritualiter quos operatur cibus naturalis, ut dixit Florentinum in Decreto Eugenij, & sanguini sub speciebus vini competere eos effectus spiritualiter, quos operatur vinum naturale; ergo aliquis effectus correspondet calici, nempe portare spiritualiter, qui nullatenus responder hostia, & contra cibatio spiritualis, nullatenus provenit a calice, sed ab hostia.

71. Confirmatur, quia si species vini solum assumuntur ad significandum sub ratione communi alimentij, & non sub speciali ratione potus, haberent se, sicut nunc de facto species vini alibi, vel rubri, quæ materialiter concurrunt ad significandum, neque una habet maiorem proportionem cum effectu, quam alia; ergo sicut sanguini Christi non competit in hoc sacramento esse magis potum vini albi, quam rubri; sic nec competeret magis esse potum, quam cibum, sed esse alimentum; hoc autem est falsum, ut constat ex Christi verbis, *Sanguis meus vere est potus*; id est, bene datur per modum potus, ut indicetur, eosdem habere effectus in anima, dum potatur, quos habet potus, ut potus in corpore; ergo cum cibus ut cibus non habeat hos effectus, fatendum est, aliquem effectum provenire a calice diversum ab effectu hostia.

72. Dices, licet in naturalibus cibus, & potus habeant dueros effectus; in spiritualibus tamen non posse assignari hanc diversitatem: nam utraque species reficit causando gratia habituale, quæ cum sit eiusdem rationis, consequens est, ut refectio vnius speciei non sit diversa a refectioe, quam dare potest alia species, & per consequens habebunt se illæ duæ species sicut duæ hostia, quæ per modum vnius dant vnum & eundem effectum. Sed contra, quia licet gratia habitualis, quam dant omnia sacramenta novæ Legis, sit eiusdem rationis, adhuc propter effectus Confirmationis, v. gr. est diversus effectus a gratia, propter provenit a Matrimonio; quæ diversitas, licet non sit in entitate ipsius gratia, est tamen in exigentia, & ordine, quem talis gratia ut collata per Confirmationem, v. gr. habet ad impetrandam auxilia ad resistendum tyrannis, &c. & in exigentia, & ordine, quem habet ut collata per Matrimonium ad auxilia, quibus coniuges satisfaciât statui coniugali, &c. Sic ergo licet per utramque speciem Eucharistiæ conferatur gratia eiusdem rationis quoad entitatem; est tamen diversa quoad conotatum: nam gratia, quæ confertur per species panis, affert secum de comorato effectus, quos præstat cibus; & contra.

73. Petes, in quo differant isti effectus secundarij cibi, & potus spiritualis? Respondeo, aliquam differentiam agnoscere ab ipsa Ecclesia in iis effectibus, licet in speciali non possimus omnes differentias comprehendere; ideo enim singulis speciebus tribuit

P. Ioan. de Lugo de Sacramentis.

suos proprios effectus in hymno corporis Christi: *Dedit fragilibus corporis ferculum; dedit & tristibus sanguinis poculum*; quasi dicat effectum cibi esse roborare fragiles: iuxta illud Psalm. 103. *& panis cor hominis confirmat*; effectum vero potus esse nutrire quidem, quia vinum etiam deseruit ad nutritionem, lactificando tamen animum tristem: iuxta illud eiusdem Psalmi, *& vinum lætificet cor hominis*. Hinc enim est, quod aliquando effectus calicis cælestis appellatur in Scriptura *inebriatio anime*; quia affert hilaritatem quandam, qua homo reddatur quodammodo insensibilis ad laborem, & tribulationem, sicut ebrius redditur etiam naturaliter insensibilis.

Confirmarique potest, quia non videtur credibile, Apostolos, quando post cenam invitati fuerunt à Christo ad calicis potum, non accepisse fructum aliquem ex illa sumptione, sed solum signum magis explicitum fructus iam ante percepti; imo ex ipso modo porrigendi calicem videtur Christus eos aliqua spe fructus spiritualis inuitasse; & eadem spe nos etiam post sumptionem corporis ad calicem inuitare. Sic videtur indicare Cyprianus (vel quisquis est Auctor) in libr. de cardinalibus operibus Christi, Homil. de Cæna Domini, circa mediū; ubi de calicis poculo loquens sic ait, *Ipse Christus pincerna porrexit hoc poculum, & docuit, ut non tantum exterius hoc sanguine liniremur, sed & interius austeritate omnipotentis animæ muniretur; & penetrans omnia tantum medicamentum virtutis, quidquid esset intus ibi durum, effugaret, & renocaret, sanaretque quidquid morbi carni, vel spiritui veteris vitæ adlincerat corruptela*. Hæc Cyprianus, ubi non solum dicit, datum hoc poculum ut signum gratia data, sed ut efficax ad sanandum; ergo ad causandum aliquid. Hoc etiam sensu dicitur communiter, hunc calicem inebriare spiritualiter sumentem, quod quidem sine efficientia aliqua non poterit intelligi. Item in hoc sensu dicitur Christus dedisse tristibus sanguinis poculum, scilicet ad causandum in eis letitiam per illum potum, quod etiam sine efficientia non potest fieri. Denique hoc etiam sensu Sacerdos post sumptionem Corporis, & ante calicis sumptionem orat, ut sanguis, quem vult accipere, custodiat animam eius in vitam æternam; quod etiam fieri non potest, nisi aliquid in eius anima producat. Difficile ergo est dicere, numquam calicem causare aliquos effectus spirituales in sumente, sed semper invenire iam effectum productum à sumptione hostia; nam ex hoc fieret, nunquam nos spiritualiter potari, quia potus iste numquam effectus aliquos spirituales causat.

Dices, eosdem effectus, quos causat hostia, causari etiam a calice, non vero alium effectum novum. Sed contra, quia gratia habitualis, quæ data iam est intuitu primæ sumptionis, non pendet à sumptione calicis. Item cæteri effectus secundarij, cum dentur immediate ratione illius gratia sacramentalis iam collata, non pendunt etiam à sumptione calicis, sicut nec effectus primarij, ad quem consequuntur; ergo nullum omnino habet in nobis effectum illa secunda sumptio, & per consequens numquam efficaciter potat spiritualiter; nec habet efficaciam, nisi ad summum in actu primo; id est, posset, quantum est de se, causare illos effectus, si non inuenisset illos causatos per sumptionem hostia.

Dicunt aliqui, in eo, qui sumit vnicam speciem, per illam dari totum effectum; in eo vero, qui accipit utramque, dividi effectum, ita ut vna pars detur per primam, & alia per secundam; quia alioquin non portaretur spiritualiter per calicem, ut dicebam; sed tamen non accipere maiorem effectum per utramque, quam acciperet per vnam speciem, si illam

K k 2 solam

Psalm. 103.

74. Confirmatur ex cæna Apostolica.

Cyprianus.

Difficile est dicere calicem non causare aliquos effectus.

75.

Institui.

Respondet.

76.

Aliqui dicunt dividi effectum.

Salmeron.
Hæc solutio
videtur dura.

solam sumpserit. Ita P. Salmeron *tom. 9. in Euang. tract. 36. circa finem, in solutione 3. obiectionis*. Sed hæc solutio durissima est: si enim habet dispositionem sufficientem, non videtur posse differri totum effectum, quando accipit hostiam ex eo solum, quod velit postea sumere calicem. Alioquin esset deterius conditionis, qui accipit utramque speciem, quia illo tempore intermedio ante sumpcionem calicis caret augmento gratiæ, quod habuisset iam si nollet sumere secundam speciem, & consequenter careret illis omnibus emolumentis, & bonis, quæ ad augmentum gratiæ consequuntur; quod nullo modo videtur concedendum.

77.
Obijciunt pri-
mo ex Tri-
dentino.

Pro contraria sententia arguitur primo ex Tridentino dicta *sess. 21. cap. 3. vbi dicitur*, sub qualibet specie totum, atque integrum Christum, verumque sacramentum sumi, ac propterea, quoad fructum atinet, nulla gratia necessaria ad salutem eos defraudari, qui unam speciem solum accipiunt. Vbi Concilium videtur indicare, sufficientiam vnius speciei ad fructum sacramenti fundari in eo, quod sub qualibet contineatur totus Christus, & per consequens, quod sub speciebus panis contineatur sanguis, qui, prout est ibi, potest operari quod sub speciebus vini: alioquin frustra arguitur ex continentia totius Christi sub speciebus panis, ad hoc, quod non requiratur utraque species. Respondeo, Concilium in primis caute addere illam particulam: *gratia necessaria ad salutem*, ut supra dixi; quia noluit negare, aliquam novam gratiam conferri per calicem; imo in id unanimiter conspirauerant, ut vidimus; sed dixit, non privari communicantem sub vna specie aliqua gratia necessaria ad salutem; quia per sumpcionem vnius speciei impletur sufficienter præceptum de sumenda Eucharistia, cuius impletio necessaria est ad salutem; & quia per singulas species seorsim datur gratia nutrimentalis; quæ sola necessaria est ad salutem, non necessitate stricta, sed quadam necessitate morali, ut diximus *disputat. 3. sect. 2.*

78.
Hæc difficul-
tas pariter
arget contra
illos.

Quomodo vero hoc colligat Concilium ex eo quod totus Christus contineatur sub altera specie, difficile videtur: ceterum hæc difficultas pariter arget contra oppositæ sententiæ auctores; quia ipsi fatentur, quod licet sanguis Christi non contineretur per concomitantiam sub speciebus panis, sicut in triduo non contineretur, adhuc per sumpcionem vnius speciei impleri potuisset præceptum communionis, & vere accipiendum tunc æqualem fructum per unam speciem, ac per utramque. Quare ipse Suarez vbi supra *in fine solutionis 2. obiect. dicit*, causam in Concilio positam non esse adæquatam, sed clariorem, & certiotem, præsertim quoad nos. Melius tamen responderetur, Concilium colligere sufficientiam vnius speciei ad effectum necessarium, non ex eo quod totus Christus contineatur sub quavis specie, sed ex illo quod immediate præmiserat, scilicet quia *sub qualibet specie verum sacramentum sumitur*: nam si qualibet species seorsim verum sacramentum est; ergo qualibet seorsim dat gratiam nutrimentalem, licet cum ordine magis ad hunc effectum secundarium, quam illum; ergo defectus alterius speciei facile poterit aliis rationibus compensari. Cur autem præmiserit, totum Christum contineri sub altera specie, respondet bene P. Vasquez *c. 3. ideo esse*, quia agebat contra Bohemos, qui ideo petebant vsum calicis, quia censebant totum Christum non contineri sub speciebus panis; de quo errore fuerunt semper maxime suspecti, quicumque utramque speciem postulabant; ideo numquam eis concedebatur, nisi prius faterentur, continere sanguinem in hostia, ut constat ex Concilio Basilien- si

Suarez.

relato ab eodem Vasquez in præsentia; ideo etiam Tridentinum improbat hunc errorem, cui imitabantur postulant vsum calicis, & ex damnatione illius erroris inferit, non esse necessariam utramque speciem; quasi dicat, hæretici dicunt, esse necessariam utramque speciem, ut fumatur totus Christus, qui non sumitur complete sub vna specie; sed vere sumitur totus Christus sub altera specie, & aliunde altera species est verum sacramentum causans gratiam independentem ab alia; ergo non est, cur conquerantur de negatione calicis; cum ex hoc neque priuenter gratia necessaria ad salutem, neque etiam sumpcionem totius Christi, quod ipsi immerito verentur.

Secundo obijci potest Concilium Moguntinum sub Sebastianiano *cap. 32. vbi de communionem sub vna specie sic ait: iam nec quidem quisquam fidelis dubitare debet, illum sub vna specie communicandi morem ad salutem sumentium æque vtilem, & efficacem esse, quam alterum sub utraque*. Vbi Concilium videtur loqui non solum de fructu necessario, sed etiam de maiori utilitate; & de hac dicit, non esse maiorem sub utraque specie, quam sub altera.

Respondeo, in primis hoc Concilium fuisse solum Provinciale, & à sede Apostolica nondum confirmatum; imo Tridentinum, quod eadem verba videtur desumpsisse, videtur etiam ex industria reliquisse particulam illam de æquali utilitate. Deinde dici potest, Moguntinum solum dicere, quod quilibet species est æque utilis, & efficax ad salutem, ac utraque simul; non dixit, æque utilis simpliciter, sed æque utilis, & efficax ad salutem, hoc est, ad vitandam æternam damnationem, & acquirendam salutem per adimpletionem præcepti, sine quo non esset salus, quo sensu dixit etiam Tridentinum, non esse magis necessarium ad salutem effectum utriusque speciei quam alterius.

Tertio obijciunt, quia quilibet species continet quod utraque simul, nempe carnem, & sanguinem Christi, & quilibet reficit causandam eandem gratiam nutrimentalem, & extinguendo famem, & sitim animæ, fames enim, & sitis spiritualis non differunt, nec diuerso modo extinguuntur; ergo non est, cur utraque species causet plusquam altera. Respondeo, licet totus Christus contineatur in hostia, non tamen ut potabilis, sed ut cibus, hinc est, ibi solum causare effectum cibationis spiritualis, non vero potationis. Et quidem, licet fames & sitis extinguatur primario per eandem gratiam, ceterum quoad effectus secundarios, quos habent, extinguuntur etiam per alios effectus secundarios, in ordine ad quos datur eadem gratia per diuersas species huius sacramenti, ut supra explicatum est. Vltimo tamen loco admoneo, ex hac doctrina non fieri, villo modo posse aliquos merito conqueri de Ecclesia, quod vsum calicis Laicis interdixerit: tum quia fructus substantialis, & præcipuus in singulis speciebus habetur, quia per singulas seorsim accipitur gratia nutrimentalis, qui est potissimus fructus huius sacramenti, per utramque autem simul solum additur gratia aliqua in ordine ad aliquid accidentale, minus principale, tum etiam quia (ut dixit Tridentinum *sess. 21. c. 2.*) in huius sacramenti dispensatione attendendum est, non solum ad suscipientium utilitatem, sed etiam ad ipsius sacramenti reuerentiam, propter quam multa videmus omitti, quæ aliquam suscipientium utilitatem impediunt; ideo hoc sacramentum non potest vna die bis sumi, licet maiorem fructum afferret duplex communio, quam vnicuique: ideo negatur paruulis baptizatis etiam in articulo mortis, quibus procul dubio gratiam augere,

& per consequens gloriam etiam essentialem; item hanc ob causam non datur perpetuis amentibus etiam baptizatis, neque iis ægrotis, in quibus timeatur periculum vomitus; quamvis varique priuentur fructu Sacramenti; imo propter eandem reuerentiam non permittitur ægrotis sumere de laici manu Sacramentum absente Sacerdote, iudicante Ecclesia minus inconueniens, quod moriatur sine viatico, quam tangi Eucharistiam manu laica, absente Sacerdote. Quid mirum, quod propter reuerentiam sanguinis Christi priuentur etiam laici illo fructu secundario, & minus principali, quem ex calice perciperent: erat enim frequens periculum effusionis in tanta communicantium multitudine: difficultas etiam consecrandi, & ministrandi omnibus, repugnancia multorum ad potum vini periculum etiam erroris, quo aliqui cogitabant, non esse totum Christum sub singulis speciebus; propter quæ & alia iustissime Ecclesia prohibuit usum vulgarem calicis, vt videri potest apud Auctores in hac questione. Alia argumenta, & testimonia minoris momenti contra hanc sententiam, vide apud Vasquez vbi supra, qui bene ea dissoluit.

SECTIO IV.

De aliis effectibus spiritualibus Sacramenti Eucharistie.

82. *Primus effectus est remissio peccati, & quidem de mortali satis diximus sect. 1. De venialibus S. Thomas art. 4. & cum eo Theologi omnes concedunt, deleri per Eucharistiam. Quo sensu dixit Tridentinum sess. 13. cap. 2. Sacramentum hoc esse antidotum, quo liberamur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus praeferuamur. Quod ex Ambrosio, Augustino, Gregorio, Bernardo, & aliis confirmat Suarez disputat. 63. sect. 10. & vt indubitatim traditur in Catechismo Pij Quinti per hæc verba: Remitti vero Eucharistia, & condonari leniora peccata, quæ venialia dici solent, non est quod dubitari debeat; & addit statim rationem: Quomodo enim à propolis similitudine descendendum videtur quod innati coloris vi quodam deperit, ac deperit paulatim addi, & rescit naturali alimente sentimus.*

83. *Difficultas tamen est, quomodo hic effectus proveniat ab Eucharistia, an immediate, an mediante aliquo actu, quo homo disponatur ad remissionem peccati? Suarez in præfenti cum communiori sententia sentit, utroque modo provenire, scilicet vel excitando feruorem charitatis, quo homo disponatur se per propriam operationem, vel etiam immediate delendo maculam venialis, ad quod inquit sufficere, quod præcedat negatio affectus, seu complacentiæ ad veniale, licet non præcesserit detestatio sufficiens ad tollendum illud sine vilo Sacramento. Ita docet Suarez in præfenti, & tom. 4. disputat. 12. sect. 1. agens de virtute Penitentiae, vbi proprius locus est huius questionis. Ideo in præfenti non possumus posttam sententiam explicare; satis enim est, quod vno ex illis modis fiat hic effectus, vt vere dicatur esse effectus Eucharistie, licet non provenire immediate, prout voluerunt Bonaventura, Alex. Alensis, Petrus de Soto, relati à Suarez dist. 4. tom. vbi supra n. 6. & alij docti Recentiores; & videtur esse iuxta mentem S. Thomæ in præfenti art. 4. An vero aliqua etiam peccata venialia immediate remittantur virtute eiusdem Sacramenti, dicemus in tractatu de Penitentia, agentes de remissione venialium.*

Neque Tridentinum vrget pro opposita sententia: sufficit enim hic modus cauendi ablationem

P. Ioan. de Lugo de Sacramentis,

venialium, vt dicatur Eucharistia liberare ab illis, sicut etiam dicitur ibidem præferuare à mortalibus; quod tamen præstat mediatis bonis inspirationibus, & affectibus, quibus excitamur ad non peccandum; quare sicut ex vi Sacramenti solum sequitur collatio horum auxiliorum, non vero sequitur infallibiliter præseruatio à mortalibus; sic etiam de ablatione venialium dici posset, non semper sequi cum effectu infallibiliter post sumptionem Eucharistie. Nec etiam similitudo cibi naturalis aliud probat; nam sicut iste cibus spiritualis dat vires contra tentationes graues, quantum est de se, licet non semper cum effectu victoriæ: sic etiam posset restaurare amissa, quantum est de se, præstando vires, & auxilia, quæ per peccata venialia demeremur, vt possimus illa excutere, licet quandoque per nos flet, quoniam cum effectu expellantur.

Secundus effectus, quia à Concilio ibi tribuitur Eucharistia, est præseruatio à mortalibus; est enim panis vitæ, vt si quis ex eo manducet, non moriatur. Tribuit autem hunc effectum Eucharistia multipliciter. Primo, quatenus confert abundantem gratiam gratum facientem, vnde Chrysost. homil. 45. in Ioannem: Sanguis, inquit, Christi quamprimum ac repente animam irrigat, vi quadam magna imbuit, & nobilitatem animæ, quam semper irrigat, & nutrit, languescere non finit. Secundo, quatenus virtute huius Sacramenti anima spirituali dulcedine delectatur, & quodammodo inebriatur, sitque minus sensibilis, ad tentationes; iuxta illud: Comedite amici, & inebriamini charissimè; de quo effectu dulcedinis, dicemus postea. Tercio, quatenus hoc Sacramentum fugat demones, qui concupiscentias inordinatas solent excitare; hoc enim Sacramentum est signum passionis Christi; quare demones fugiunt non solum Christum in Eucharistia contentum, sed Christum suam victoriam Crucis ibi maxime repræsentantem. Sic Chrysostomus dicta homilia 45. & hom. 61. ad populum: Hic sanguis, inquit, demones procul pellit, Angelos, & Angelorum Dominum ad nos allicit, demones enim, cum Dominicum sanguinem in nobis vident, in fugam vertuntur; Angeli autem concurrunt. In quibus verbis alludit ad sanguinem, quo liniebantur postes filiorum Israël in Ægypto, Exod. 12. Qua etiam figura vitur Viguerius in Instit. cap. 16. §. 3. vers. 18. Ignatius etiam epist. ad Ephes. Festinate ergo, inquit, frequenter accedere; quando enim assidue hoc ipsum agitur, expelluntur potestates Sathana. Quo etiam sensu accipi solet illud Psalm. 22. Paraſti in conspectu meo mensam aduersus eos, qui tribulant me; & illud etiam ex Psalm. 5. Non habitabit inxistat malignus, & 2. Cor. 6. Quæ societas luci ad tenebras? quæ conuentio Christi ad Belial? & à S. Vincentio Serm. unico in Oct. Corp. Christi inducitur illud Psalm. 67. Exsurgat Deus, & dissipentur inimici eius; & fugiant, qui oderunt eum à facie eius. Sicut defecit fumus, deficiant sicut sunt cæra à facie ignis: sic pereant peccatores à facie Dei. Et iusti epulemur, & exultent in conspectu Dei, & delectentur in laetitia. Et hac de causa dicit Chrysostomus dicta Hom. 45. & 61. Ut leones flammæ spirantes, sic ab illa mensa discimus terribiles effectus diaboli.

Quarto fit hæc præseruatio, quatenus qui recipit hoc sacramentum, accipit speciale lumen à Deo; quo lumine mediante, prauis motus, & tentationes minuuntur, & sopiuntur. Cum enim ratione huius coniugij sit familiaritas quadam inter Deum, & hominem, ex hac familiaritate oritur, quod arcana magis amico patefiant. Vnde Damasc. lib. 4. cap. 14. Damascen. monet, vt hunc ignitum Eucharistie carbonem sumamus, vt illuminet corda nostra, & participationem

K k 3 Diuini